

HPV kodutest emakakaelavähi sõeluuringus 2023

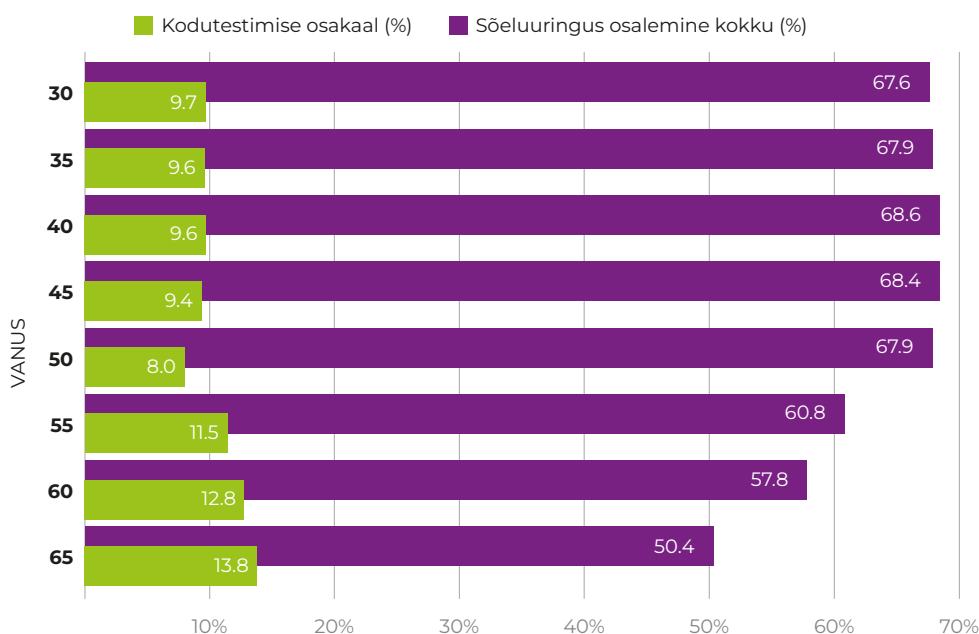
- ▶ Kodutestimine on aidanud märkimisväärselt suurendada emakakaelavähi sõeluuringu osalust. Tuleb tagada HPV kodutesti kättesaadavus sõeluuringu sihtrühmale kogu sõeluuringu aasta vältel.
- ▶ Apteekides kodutestide pakkumine on parandanud sõeluuringu kättesaadavust. Koduteste võiksid naised saada apteekidest üle kogu Eesti.

Kellele ja kuidas kodutesti pakkusime?

- ▶ Emakakaelavähi sõeluuringu sihtrühma naised, kes 2023. aasta augustiks ei olnud uuringut teinud, said võimaluse valida, kas osaleda sõeluuringul tavapärasel viisil tervishoiuasutuses või tehes HPV kodutesti.
- ▶ Kodutesti said soovijad tellida veebikeskkonnast.
- ▶ Lisaks pakkusid koduteste 89 apteeki Viljandi, Võru, Valga, Põlva ja Ida-Viru maakonnas.
- ▶ Naisi kutsuti sõeluuringule SMS-i, e-kirja või tavaposti teel.
- ▶ HPV kodutesti tulemusest teavitati kõiki naisi personaalselt. Kõrge riski HPV nakkuse korral anti naistele juhised lisauuringu tegemiseks.

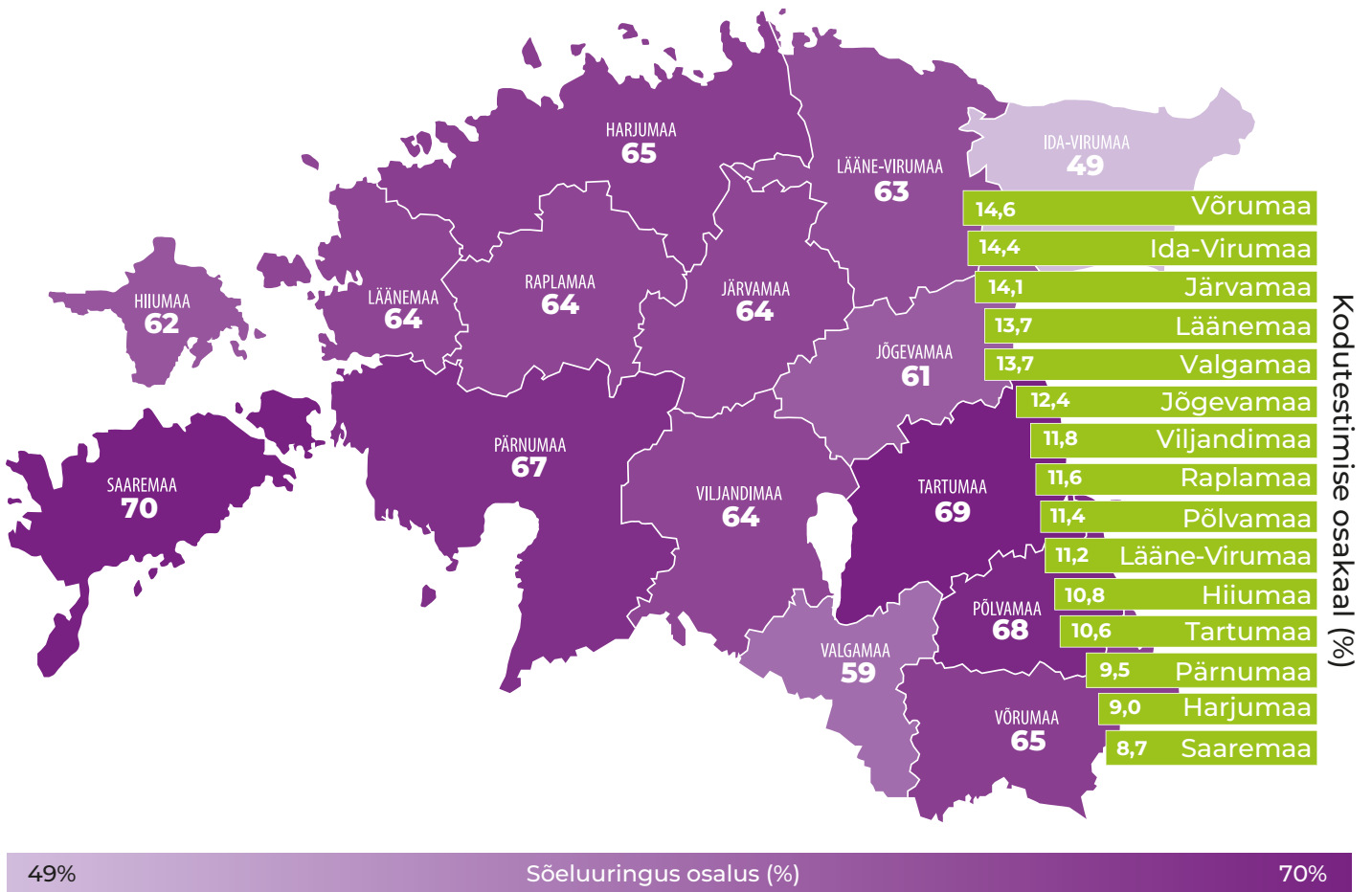
Mida saime teada?

- ▶ 2023. aastal kasvas emakakaelavähi sõeluuringu osalusmäär 2022. aastaga võrreldes 5,8% võrra, jõudes 64%-ni, mis on läbi aegade kõrgeim.
- ▶ Kodutesti valis 4903 naist (enam kui 10% sõeluuringul osalenutest), neist 4566 tellis kodutesti veebist ja 337 sai selle apteegist.
- ▶ Kodutesti tegijate osakaal oli suurim 60- ja 65-aastaste naiste hulgas, samal ajal üldine sõeluuringul osalus oli nendes vanuserühmades madalaim (vt joonis 1).

Joonis 1. Emakakaelavähi sõeluuringu üldine osalusmäär ja HPV kodutesti teinute osakaal kõigi osalenute hulgas vanuse järgi

- ▶ Maakondades oli sõeluuringul osalenute hulgas kodutesti valinud naised enim Võru, Ida-Viru ja Järva maakonnas (vt joonis 2).
- ▶ Apteekidest saadud kodutestidest ligi 70% väljastasid Ida-Virumaa apteegid, kus seda tehti juba teist aastat järjest.
- ▶ Apteegist said kodutestikomplekti 43% Ida-Virumaal, 27% Põlvamaal ja 25% Võrumaal kodutesti valinud naistest.

Joonis 2. Emakakaelavähi sõeluuringu üldine osalusmäär ja HPV kodutesti teinute osakaal kõigi osalenute hulgas maakonna järgi

Miks on kodutesti vaja?

HPV kodutest on usaldusväärne sõeluuringu tegemise viis, mis on aidanud olulisel määral suurendada osalust. Tervise Arengu Instituudi alates 2020. aastast tehtud uuringud on näidanud, et HPV kodutestimine on paljudele naistele sobiv alternatiiv emakakaelavähi sõeluuringuks ja valdav osa kord kodutesti teinutest soovib seda võimalust kasutada ka edaspidi.